

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 3. — ŠTEV. 3.

NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 4, 1923. — ČETRTEK, 4. JANUARJA, 1923:

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

REPARACIJSKI NAČRT NE BO OBVELJAL

V Parizu so prepričani, da se bo konferenca izjavilna. — Edino upanje je v stališču Belgijcev. — Ti so izjavili, da se zavzemajo za kompromis — Antanta je baje v nevarnosti. — Angleški načrt je vse prenenetil.

Pariz, Francija, 3. januarja. — Tukaj prevladuje splošno naziranje, da se bo konferenca zaveznih ministrskih predsednikov glede nemških reparacij s popolnim izjalovljenjem. Nadalje se napoveduje vnaprej v nekaterih dobro-informiranih krogih, da ne bodo sklicane nobene nadaljnje konference glede tega vprašanja za slučaj, da bi se sedanja izjavilna.

Le en žarek upanja, da se reši sedanjeno konferenco ter ohrani s tem tudi antanto vidijo nekateri v stališču Belgije, ki je odločeno za kompromis. Delegatje iz Bruselja so izjavili, da so s svoje strani pripravljeni dovoliti v skrčenje skupne svote, katero mora plačati Nemčija in to bo napravilo najbrž velik utis na Francoske.

Tukaj se priznava, da je bil angleški načrt, tako v splošnem kot v nekaterih posameznostih predlogov, pravecato preseñečenje. Ker ni bil izdan še nikak oficijelni komentar, se še ne ve, kakšno je oficijelno mnenje, a sprejem angleškega načrta mora imeti za naravno posledico opust vsejega dela Poincare-jevega načrta, če ne celega. Iz tega je razviden težavni položaj, v katerega je prišla francoska vlada.

V glavnem se razpravlja tukaj o vprašanju, če bo mogoče na ustrezen način zaključiti tukaj sklicano konferenco, kajti angleški predlogi so tako radikalnega značaja, da bo poteklo precej časa, da se razpravlja in sklep o njih. Ni povsem nemogoče, da bo med konferenco, nekako sredni prihodnjega tedna, nastopil Poincare v francoski poslanski zbornici ter še enkrat obrazložil svoje stališče in svoje načrte. Na ta način bo skušal ugotoviti, če je francoska poslanska zbornica za njegov načrt ali pa za angleške predloge, ki bodo medtem objavljene.

Angleška delegacija je mnenja, da je treba celo zadevo rešiti enkrat za vselej.

Angleški načrt, kot je bil predložen, določa, naj se kancelaria ali razveljavljai sedaj obstoječe serije A, B in C obvezne. Nemčija naj izroči reparacijski komisiji dve seriji novih bondov. Prva serija naj bi znala petdeset tisoč milijonov zlatih mark in ta serija naj bi bila izdana takoj ter bila plačljiva za "par" vrednost dne 31. decembra 1954. Nosila naj bi obresti petih odstotkov na leto, izplačljivih vsakega pol leta.

Druga serija bondov naj bi znala malo več kot sedemnajst tisoč milijonov zlatih mark. Nadalje podrobnosti so preveč strokovnjaškega značaja, da bi jih navajali tukaj.

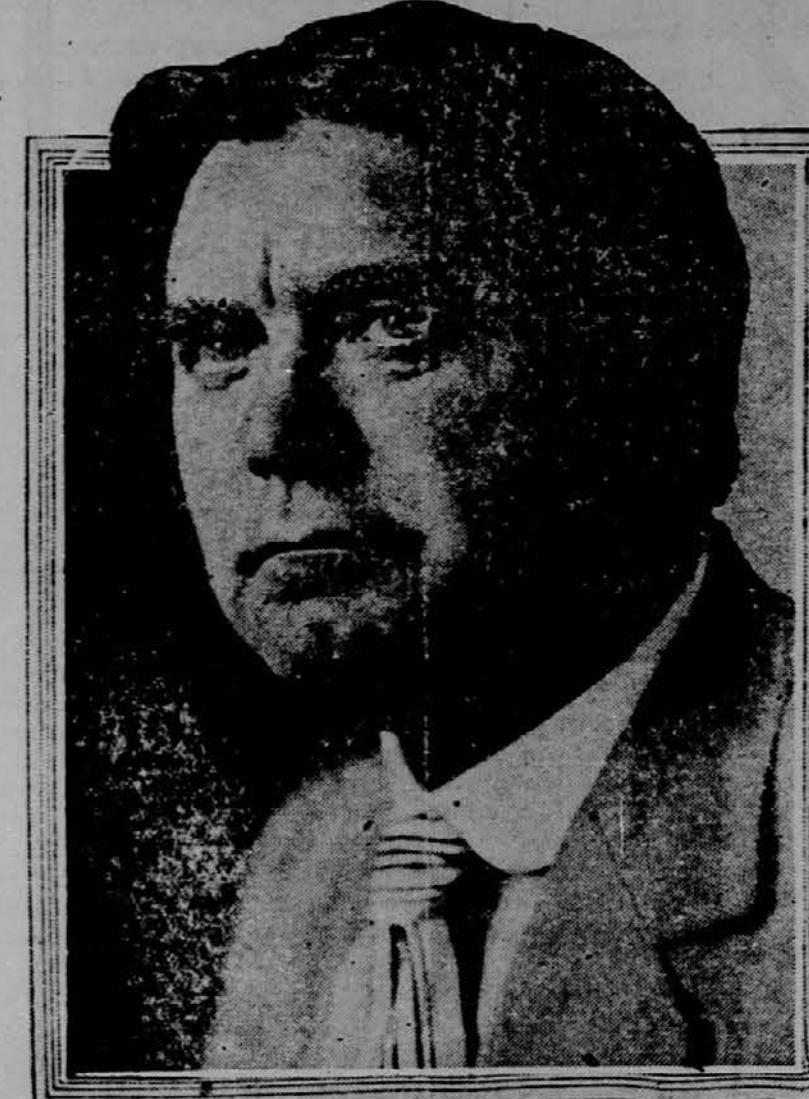
Berlin, Nemčija, 3. januarja. Karl Bergman, nemški državni tajnik, ki se mudi v Parizu, da predloži nemške predloge, bo ponudil konferenci skupno reparačijo v zmesu dvajsetih tisoč milijonov zlatih mark, — seveda pod pogojem, da bo sploh prišel do besede.

Dobil je navodila, naj navede to sveto kot temelj za nadaljnja pogajanja ter je tudi pripravljen nekoliko popustiti.

Bergman bo tudi predložil številke, katere je sestavil pokojni minister za zunanjje zadeve, Rathenau in ki kažejo, da je plačala Nemčija že dosedaj v gotovem denarju, blagu in izgubah, katero je trpela vsled versailleske mirovne pogodbe, nad eno in štiri deset tisoč milijonov zlatih mark.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEĆJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAK

BORAHOV NAČRT PRESENETIL HARDINGA.

NAJNOVEJŠI RAZVOJI NA MIROVNI KONFERENCI

Turčija je mnenja, da bo izbruhnila nova vojna vsled prepričanju radi mosulskih petrolejskih polja.

Lausanne, Švica, 3. januarja. — Vsled povratka angleškega ministra za zunanje zadeve, Curzona, iz Pariza, bo pričela konferenca glede Blížnjega istoka danes zoper s svojim delom v ozračju nehotovosti in napetosti. To napetost bodo le še povečala poročila, ki prihajajo iz Turčije. Turška delegacija izjavila, da ni dobila nikakih potrdil za sporocila, da so Kurdi uprli proti Angležem in da so bili nadaljni letniki turške armade pošklicani pod zastavo. —

Mosul, s svojimi velikanskimi petrolejskimi zakladi, je glavni problem konference. Turki izjavljajo, da obstaja možnost dogovora glede vseh drugih točk, kot takozvezni kapitulaciji ter zamejne prebivalstva, da pa predstavlja vilajet Mosula problem, glede katerega ni niti angorska, niti angleška vlada pripravljena skleniti kompromis. Vsled tega je vprašanje Mosula glavno vprašanje konference in uspeh ali izjavljenje konference je odvisno od njega.

Turki pravijo, da ima angorska poslanska zbornica za seboj celo armado, da dosegne s silo to, česar bi ne mogla dobiti na mirovni konferenci. Nacionalistični vojaški izvedenci so obvestili farskiške, poročevalce, da turška armada lahko navali na vilajet Mosul ter ga zavoji. Angleži priznavajo to, a izjavljajo, da bi bilo v teknu par mesecov mogoče zbrati toliko angleških sil v Mosulu, da se spodi iz njega Turke, docim bi bili azijska in evropska Turčija s Carigradom vred, izročeni na milost ali nemilost angleške mornarice in armade.

PROHIBICIJSKO RAZPOLOŽENJE NA ŠVEDSKEM PEŠA.

Washington, D. C., 3. januarja. Prohibicijsko razpoloženje na Švedskem je pričelo izginjati, — soglasno s poročilom ameriškega konzula Murphyja v Stockholmu, na trgovski department. Murphy pravi, da je avtoriziral švedska vlada v tekocem letu obsežnejše izdelovanje žganja in drugih piščak, kot pa v prejšnjih letih. Švedska zveza za izdelovanje in prodajo vin ter opojnih pičač, ki ima od vlade dovoljenje kupovati ter prodajati opojne pičače, je sklenila dogovor, soglasno s katerim se bo distiliralo dva milijona in približno 100.000 let.

Bergman bo tudi predložil številke, katere je sestavil pokojni minister za zunanjje zadeve, Rathenau in ki kažejo, da je plačala Nemčija že dosedaj v gotovem denarju, blagu in izgubah, katero je trpela vsled versailleske mirovne pogodbe, nad eno in štiri deset tisoč milijonov zlatih mark.

SMRTNI SKOK ŠESTDESET LETNE ŽENSKE.

Včeraj je skočila iz petnajstega nadstropja municipijskega poslopja v New Yorku šestdesetletna Esther Sherman. Bila je na mestu mrtva.

FALL BO ODSTOPIL KOT NOTRANJI TAJNIK

Tajnik za notranje zadeve, Fall, bo odstopil marca meseca. — Predsed. Harding je potrdil tozadevno vest.

Washington, D. C., 3. januarja. Predsednik Harding je potrdil poročilo, ki je krožilo že precej časa, da se bo nameč dne 4. marca tekočega leta umaknil iz urada Albert B. Fall, tajnik za notranje zadeve. Njegov namen je posvetiti se privatnim podjetjem, za katere se zanima.

Predsednik Harding je izrecno povedal, da ni prišlo med tajnikom Fallom in administracijo do nobenega spora in da se hoče tajnik Fall umakniti le raditev, ker neče nadalje zanemarjati svojih privavnih zadev. Ugotovilo se je, da si je administracija na vse mogoče načine prizadevala, da bi se nadalje ohranila njegovo storbo v javnosti in da mu je ponudila sedež v najvišjem sodišču Združenih držav, da pa je Fall vse te pomembne odklonil.

Odstop Falla je drugi slajček odstopa v kabinetu, ki je prevzel vrhovno silo s predsednikom Hardingom vred. Will Hays, sedanji "car" muvičev je bil prvi Resigniral je preteklega marca kot generalni poštni mojster. Senatorje Harry New-a, M-Cumbra, Frelinghysena ter Calderja, kajih termin bo potekel 4. marca, omenjajo v političnih krogih kot možne naslednike Mr. Falla. Senator Calder je že izložil samega sebe, ki je izjavil, da ne bo sprejal nobenega zvezneg mesta potem ko bo zapuščil sedanje.

Predsednik je namignil, da ne bo sprejal v kabinet nobenega, ki je bil poražen pri zadnjih volitvah in sicer z motivacijo, da je treba upoštevati voljo naroda. Robert A. Taft, sin vrhovnega sodnika najvišjega sodišča Združenih držav ter zastopnik v občinski zakonodajci iz Cincinnatija, bo mogoče postal okrajni pravnik Združenih držav v Cincinnatiju, soglasno s poročili, ki so prišla iz Washingtona. Okrajno pravništvo je bila zadeva, glede katere se se niso mogli sporazumeti krajevni in narodni republikanci, od kar se je izvedelo, da je polkovnik Morrow odklonil to mesto.

MUNDELEIN BO POSTAL KARDINAL.

Rim, Italija, 2. januarja. — Iz Rima poročajo, da bo postal leta 1923 kardinal sedanji češki nadškof Mundelein.

EAMON DE VALERA O POLOŽAJU NA IRSKEM

De Valera je izjavil, da je Sinnfeinstvo edina rešitev za Irsko. — Nobeno drugo sredstvo ne more baje rešiti bratov, ki se kolijo medsebojno.

Dublin, Irska, 3. januarja. — General Murphy, poveljnik narodnih čet v Kerry, je odredil, naj se na poznejši čas odloži eksekucijo štirih republikancev, katere so zatolili z orložjem v njih nosesti. Vsi štirje so bili obsojeni od novega vojaškega sodišča in Murphy je izjavil, da bo smrtna obsodba izvršena v slučaju, da bi vprizori republikane nadaljnje napade na narodne čete, železnice in privatno lastnino.

Vedno je čuti dosti govorje glede miru, a republikanci so deljeni na mnogih glede tega vprašanja. Pretežna večina se še vedno zavzema za nasilne odredbe. Neke proklamacije, katera sta izdala Eamón de Valera ter Austin Stack, pa kaže, da se bodo pričeli republikane najbrž posluževati politične akcije mesto nasilja.

* Proklamacija objavlja reorganiziranje Sinnfeinstnih političnih klubov ter se nadalje glasi v njej, da bo glavno stan organizacije zopet otvoren v Dublinu. Voditelji Sinnfeinstnega gibanja trdijo, da je njih politika edina, ki more rešiti Irsko ter je značilno, da je to politiko izprva uvedel Arthur Griffith, zamiral voditelj Sinn Feineev in da je bila glavna vsebina te politike pasiven odpor. Pozneje so dobili irski prostovoljci nadvlado v tej organizaciji ter jo izpremenili v bojno.

— Politika in organizacija Sinn Feineev, — izjavlja de Valera v svoji proklamaciji, — predstavlja edino vidno sredstvo, da se združi narodne sile in uveljavlji sprave med brati. Treba nam je le nastopiti v resničnem duhu Sinn Feineev. Ne smejo se brigati za naprave, katere nam hoče vsliti Anglija in postali bomo mojstri svojih usod.

V začetku odstavku proklamacije se glasi:

— Irski je v resnici naša ter nam jo je le treba vzeti. Kdo bi ne bil pripravljen sprejeti zopet onih štirih slavnih, a strašnih let, ko je postal pošten požrtvovalnosti in junaštva sinov in hčerk. Irski njeni ime česceno po celem svetu?

NOVOLETNI GOSTJE KOT PRIČE.

New York, 3. januarja. — Prohibicijski urad, ki se bori za uveljavljanje prohibicijske postave, se je poslužil sedaj povsem novega načina, kako uveljaviti prohibicijo.

Včeraj je bilo poklicanih 25 lastnikov ali voditeljev velikih hotelov in restavracij v zvezno poslopje, kjer so bili obveščeni, da morajo predložiti seznam gostov, ki so rezervirali sedež za praznovanje Novega leta. Ti gostje bodo do nato pavabljeni in vprašani, kje so dobili opojne pičače, katere so eventualno zavili. Zvezna velika porota ima sedaj celo stvar v svojih rokah ter bo skušala izslediti butlegarje.

SMRTNA KOSA.

Včeraj je v Misericordia Hospitalu na vzhodni 86. cesti v New Yorku za operacijo umrla Mrs. Mary Mesec, doma iz Domžal Št. 148.

V Ameriki je bila samo 2 leti. V starem kraju zavila spomina svojega moža in 4 otrok.

Blag ji spomin!

MAJNARJI BERWIND DRUŽBE - SUŽNI

Tako se glasi v poročilu posebnega komiteja, ki je strogo obsojal stališče Berwind-White kompanije. — Kompanijski agenti so brskali po sobah članov komiteja in celo njihove pošte niso pustili pri miru. — Velikanški dobički kompanije.

New York, 3. januarja. — Delavei v Berwind-White premogovnikih so pravi sužni, pravi poročilo, katero je predložil tukajšnemu Board of Estimate posebni komitej, ki je bil imenovan, da preišče življenske in druge razmere v kompanijskih okrajih.

Komitej je imenoval župan Hylan, potem ko je prijavil Norman Hapgood (kotega opisano priobčili v našem listu) svetu pritožbo, da je postopanje kompanije napram delavecem odgovorno za visoke cene za premog, katere mora plačevati na temelju kontrakta Interborough Rapid Transit Company, ki ima v najemu podulične železnice mesta.

E. J. Berwind, načelnik Interborough ravnateljskega sveta, je glavni lastnik dotičnih premogovnikov. Komisar David Hirschfield pa je bil načelnik dotičnega preiskovalnega komiteja.

V Johnstownu so javno pokazali komiteju sovražnost, kar je razvidno iz naslednjega oddelka poročila:

"Komitej je bil neprestano pod nadzorstvom špijonov premogarskih kompanij. Sobe komiteja v hotelu so preiskali in celo pošte članov komiteja niso pustili pri miru. Vse, kar je bilo le mogoče, je bilo storjeno, da se napravi bivanje komiteja v onem mestu tako neprijetno kot le mogoče."

"Kmalu se je spoznalo, da postopajo uradniki Berwind-White kompanije s svojimi uslužencami kot s tovorno živino. Oni žrtvujejo življenga in zdrave ude tisočev ljudi ter srečo in bodočnost tisoč žensk in otrok, da zgradi industrijalno avtokracijo."

"Kompanija je prodala v preteklem letu 770,000 ton premoga na temelju kontrakta z Interborough in sicer po \$7.35 za tono, proti \$6.93 za tono, katero je plačevala Brooklyn Rapid Transit Company so isto vrsto premoga. Na temelju tega enega kontrakta je napravila kompanija dobiček v znesku več kot pol drugega milijona dolarjev s premogom, katerega je prodala. Kompanijo kontroliра E. Berwind, ki je obenem tudi načelnik sveta ravnateljev Interbourough železnice."

Radi vsega tega je kmitej konečno pripravljal, naj obravnove mesto New York samo svoje železniške sisteme, v korist naroda, ki plačuje davke.

BIVŠI KONZUL OBTOŽEN NA TATVINE.

MORILEC JE BIL OSOJEN NA PETDESETLETNO JEČO.

San Antonio, Texas, 2. januarja.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"G L A S N A R O D A"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	87.00
In Canada	za pol leta	85.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	87.00
Za leta	za pol leta	81.50

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopolni bres podpisa, in osebnosti se ne priblojite. Denar naj se blagovoti po nujati po Money Order. Pri spremembni kraju narocnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalnice naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"G L A S N A R O D A"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 256

IZVOR PREMOGA ZA "SUBWAYS"

Superintendent Ettinger je mogoče čital včerajne liste ter razkril identičnost par članov "Rockefellerjeve gange", glede katere je pozval župana Hylan, naj imenuje in navede njih imena.

David Hirschfield, katerega je imenoval župan Hyland načelnikom komisije, ki je imela nalogu preiskati razmere v Berwind-White premogovnikih, je prišel približno do istega zaključka kot John D. Rockefeller mlajši pred nedavnim časom.

Sedaj pa se pojavlja vprašanje: "Ali je David Hirschfield član te 'tolpe' ali gange?"

Treba pa je govoriti resno.

Poročilo glede razmer v Berwind-White rovih je dokument, katerega ne moremo in ne smemo omalovaževati. Ljudje, ki se vozijo po newyorških podzemljiskih železnicah, so dolžni samim sebi in premoarjem, da se napravi konec sramotnemu razmeram kot prevladujejo v premogarskem ozemlju, iz katerega dobiva New York svoje kriivo za podzemeljsko železnicu.

Ogorčeno javno imenje bi se moralno takoj oglašiti. Ravnatelji Interborough sistema bi morali takoj občutiti vso silo javnega mnenja. Če hoče Interborough sistem še nadalje kupovati Berwind-White prem, potem je treba prisiliti ravnatelja Berwinda, da izboljša razmere ter odstrani očvidne krivice, katere je zasledil županov komite.

To poročilo bi moralno prepričati Mr. Berwinda, da živimo v dvajsetem stoletju in da ni mogoče obdržati še nadalje teh preostankov iz Srednjega veka. Če se ne bodo razmire v dotednih premogovnikih izpremenile—in sicer takoj,— je dolžnost javnosti najti kako drugo in bolj uspešno pot, kako uveljaviti svojo voljo.

ODSTOP FALLA

Tajnik za notranje zadeve, Fall, se bo umaknil marca meseca s svojega mesta. Boljše bi bilo, če bi ne bil nikdar imenovan. Nikakih prijateljev ni imel v deželi, z izjemo svojih strankarskih pristašev. Mesto da bi bil konzervator, je bil uničevalcev, predno in potem ko je prevzel urad načelnika departmanta za notranje zadeve.

Glavno vprašanje, ki je najbrž dovedlo do razkola, se je glasilo, če naj ostane gozdarsko delo pod poljedelskim departmetom ali če naj se ga izroči tajništvu za notranje zadeve.

Fall je bil Ballinger Hardingove admintstracija.

Ko bo izginil Fall, bo mogoče nanovo razmišljati o vprašanju, kateremu departmetu naj se poveri kontrola nad gozdovi. Department za notranje zadeve za oskrbo gozdov, seveda, je v pravih rokah.

Konservacija gozdov ni zadava departmetov. Zadeva je politike in ljudi, ki vodijo to politiko. Vprašanje kontrole nad gozdovi, kot vsako drugo vprašanje v Washingtonu, je bilo komplikirano vsled dejstva, da je kabinet gnezdo nasprotuočih si naziran in da ni nobene močne roke, ki bi izvajala nad njim svojo kontrolo.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Slovensko pevsko in dramatično društvo "Prešeren" je priredilo nad vse zanimivo igro "Divji lov".

Igra je prav lepo uspela. Slovenski narod se je prireditev v polnem številu udeležil.

Da je bila igra nad vse pričakovljajoča obiskana, je pripisati poštovljenočnosti naših pevecov, pevčin igralcev, kateri so se na vse načine trudili, da so priredili tako krasno igro in posledi nazaj v slovensko zgodovino, da so nam igrali nekaj iz starodavnih časov. Čast vsem igralcem in igralkam, pevčem in pevčkam ter vsemu odboru!

Lepa zahvala tudi našim rojakom iz bližnjih naselbin okolice Pittsburgha, ki so nas ta večer pričeli počastiti s svojim obiskom. Mi jih obljubljamo, da jim bomo ob pričeli gostoljubnost vrnil.

Pozabili tudi ne smemo naše zaprej stare piace \$2.70.

"Igrice", katera nam je zaigrala Pezdrav!

par slovenskih omadov na tamburico, da smo bili prav veseli ob zvokih domače gobe in slovenskega petja na starega leta dan.

S.

Leadville, Colo.

Veseli božični prazniki so mili. Zunaj burja piha svojo zimsko pesem in se pojgrava s snežinkami. Jaz sedim v sobi pri dobro zakurjeni peči ter se krečem s prepovedano pijačo in premisljujem življenje sedanjega časa.

Kot sem bil že zadnjiti poročal, smo bili tukaj zastavkali za povrjanje plače v rudokopih. Ta stavka pa ni dolgo trajala. V par dneh so šli ljudje spet delat na svoje prostote. Obljubili so nam, da bodo plači zobjali za novo leto 50 centov, za katero smo zastavkali, tako da bo zaslužil na vadieni delavec 4 dolari na osem ur. V rudotopnici pa ostane še

lepo zahvala tudi našim rojakom iz bližnjih naselbin okolice Pittsburgha, ki so nas ta večer pričeli počastiti s svojim obiskom. Mi jih obljubljamo, da jim bomo ob pričeli gostoljubnost vrnil.

Pozabili tudi ne smemo naše zaprej stare piace \$2.70.

Mark Busch.

Peter Zgaga

Tukaj je nekaj o ameriški pravici:

Pred par meseci je mlad milijonar ustrelil bivšega mornarja Petersa. Nato je šel šerifu povedat, da ga je počil.

Warda so zaprli.

Vsako noč je pa imel prostoto, da se je lahko z avtomobilom vozil naokoli.

Potem so ga izpustili ter ga postavili pod varščino deset tisoč dolarjev.

In pozneje pod varščino petdeset tisočakov.

Pripomniti moram, da je Wardu izgubiti petdeset tisočakov, kot meni pet soldov v soboto zvezcer.

Vse je čakalo na obdobje.

Državno pravdinstvo pa obtožbe ni dvignilo, češ, da nima zadostnih dokazov.

Najbrž bi moral morilce svojo mrtvo žrtev ofrigati in pojesti, da bi bil dosežen zadosten dokaz o uničenem življenju.)

Te dni je sodišče Warda opristol.

Advokati, denarna mazila, podkupnine itd., vse to je bilo Warda izgubiti petdeset tisočakov, kdaj nekajtov pokoval električni stol.

Toda to se bo kmalu poravnalo. Na stroške javnosti, seveda.

Štruce bogo, za par unč lažje, pa bo.

Klub temu bi bilo pa lepo in mogoče obenem tudi pošteno, če bi kak milijonski morilce kdaj nekajtov pokoval električni stol.

In če bi kak milijonska mirlka vsaj enkrat par mesecev, namesto v židani kimoni, v jetinski halji prodajala dolg čas.

Sodrga se je namreč že nekajtov preveč razvadila in preobledila.

Stavim, da bi na ves glas začrnila vsa takozvana "visoka" družba, če bi Warda odsodili. To je zločin proti civilizaciji.

In če bi kak sodnik odsodil milijonsko-mirlko zastrah umora, bi kričali: — Oh, kakšna surovina je ta sodnik! Kako negentlemanski je ta barabež!

Včasih pa le mora biti kakak častna izjema.

Ljudstvo je namreč le nekajtov potrebitivo, in bi se utegnilo, kaj pripremiti, če bi mu prepolno časa brbljali pod nosom.

Tako je naprimer lansko leto usmrtila bogatinca Phillipsovka svojo tekmovalko, ki je hodila mesec njenega zmesanega moža.

Za ta važen trenutek v svojem življenju (umor je namreč začrnilat še precej važen čin, toda kmalo bo čisto v navadi), torej za ta važen trenutek v svojem življenju, se je dobro pripravila, sploh ne govorimo. Ali smemo in moremo še daleč gledati to before ravnoduso brez usmiljenja? Ne! Tu hočemo pomagati vsi, ki nam je pri sreu naša mladina, tu moramo pomagati vsi, to je naša sveta dolžnost. Treba je le na novo ustanoviti društvo v pomoč revnim učencem, v srednjih šolah do 1000 kron? Kako naj izhaja, ako ima tri, pet, šest otrok? Popolnoma nemogočo. Otroci prihajajo v šolo brez kazij in zvezkov, staršem se zameriti ne more. O slabih oblikih in obnavlu, nezadostni hrami otrok, katere posledica bojetka, sploh ne govorimo. Ali smemo in moremo še daleč gledati to before ravnoduso brez usmiljenja? Ne!

Tu hočemo pomagati vsi, ki nam je pri sreu naša mladina, tu moramo pomagati vsi, to je naša sveta dolžnost. Treba je le na novo ustanoviti društvo v pomoč revnim učencem. Pravila so že gotova in jih je pokrajinska uprava tudi potrdila. Letni prispevek bo znašal 3 dinarje.

Porotniki so jo spoznali krim, klub kunštnemu ugotovilu združenikov-izvedencev, da je obtožena nekoliko nervozna.

(Pri bogatih obtoženih je nerovnost ponavadi zadosten vzrok oprostitve.)

Sodnik jo je odsodil na deset leta. Kamenja je ni poslal, tolči, dasiravno bi bila za to delo najbolj sposobna.

Če je razbil ženski glavo, kaže da bi kamna ne razklala!

Sla je v ječu.

Zaprta je bila par tednov — potem je pa neke lepe noči enočasno pobegnila.

In sedaj jo iščejo po celi Ameriki, pa je ne morejo najti.

Zato, ker je nočejo najti.

Pa naj navaden delavec javno izjavlja, da je vse to zatočeno sodnikovo postopek zločinsko in lumpsko, ga bodo globili in izsledili, magari, če se skrije na koncu sveta.

Nova postojanka celjakega odšuka SPD.

Kamurovo posestvo, katero je imel donedaj v najemu dr. Gol-

GLAS NARODA, 4. JAN. 1923

ALI SPI VRŠE DETE DOBRO

Mirno in trdno spanje, je na-vadno znak, da je vaše dete zdravo in dobro hranjeno.

Ako je sitno in se neprestano joka, je najbrž vrrok nepravilna hrana, ki se z otrokom ne strinja. Če ne morete dojiti vašega deteta, zakaj bi ne poskusili

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Nudi vam čisto in zdravo hrano, katero se zlahka pripravi in ki je vzredila že na tisoč otrok v krepke moške in ženske.

Izrekite in pošljite ta oglaševanje Borden Company, New York, in prejgli boste popolnoma zastonji potrebna navodila v slovenskem jeziku, ki vam natančno razložijo kako rabiti to mleko, poleg tega pa še krasko knjižico.

Iz Slovenije.

Promocija.

Stan Rapé iz Oljevka pri Kraju je bil v veliki dvorani ljubljanske univerze promoviran za doktorja filozofije. S tem je dovršil svoje študije akademik, ki je bil ves čas svojega visokošolskega življenja izredno živahn in delav. Že za časa svetovne vojne je vodil važno patriotsko delo ter navduševal svoje rojake za idejo narodnega edinstva. Ko se je po prevratu ustanovila ljubljanska univerza, je takoj stopil na celo napredni akademski omisljeni ter dal iniciativi za ustanovitev prvega naprednega akademskoga društva "Jadranski" v Ljubljani. Temu društву je tudi ves čas predsedoval in ga dovedel do omegas ugleita, ki ga uživa društvo danes v vsej naši napredni javnosti. Kot bojnik v akademskih vrstah za zmago napredne ideje je zaradi svoje lojalnosti in značilnosti vživel velik ugled tudi v vrstah svojih nasprotnikov.

Uteh, je izdražbal celjski odsek Slovenskega planinskega društva. Tako je prešla ta važna postojanka v slovenske roke, kar je z veseljem pozdraviti s strašiči turistične in tujškega prometa. Odsek bo namestil v "Celjski koči" oskrbnika, da bodo obiskovalci tega pogorja vsak čas lahko postreženi. Uteheno je tudi prenočišče.

Smrtna nesreča.

Te dni se je pripetila v Sv. Lovrencu nad Dravo težka nesreča, ki je zahtevala življenje mladjenca Pulka. Ta je peljal velik voz hladov, ko je vozil po strmem klanju, se skočil z voza, pri tem pa padel pod voz in postal na mestu mrtv. Kolesa so

Turška delegaciја v Lausanne.

Da se je diplomatski položaj Turčije v zadnjem času preeej poslabšal, o tem ni dvoma. Da je izginil z mednarodne politične pozornice Lloyd George, se prav nič ne pozna v prilog Turkom, saj je ostal isti vnanji minister Curzon, dočim o orijentskem vprašanju nismo še slišali iz Londona novih natančnejših nazorov.

Na drugi strani pa je jasno, da so francoski politiki napram kemonalističnim diplomatom prav malo uslužni, med delegati antante ni opaziti znatnejših razlik v — vprašanjih, ki so na razgovoru v Lausanne. Na Francijo je gotovo napravila velik vtis radikalna protievropska politika, ki jo je začela Angora v gospodarskem oziru z nepriznavanjem kapitula- cij, z nastopom proti francoske- mu šalstvu v levantskih mestih itd. V tem pogledu Francija go- tovo ne bo manj občutljiva, kakor druge zapadnoevropske države. Dalje je brez dvoma napra- vila v Parizu efekt tudi enodušna protiturška politika male antante, s katero se v sedanji krizi vje- ma celo Bolgarska, pa tudi Poljska, ki gre za Romunijo. Saj je jasno, da si Francija pri vsej svoji turkofilski politiki ne bo ma- rala pokvariti situacije svojih za- veznikov na Balkanu in da bo v tem oziru njena naklonjenost do turške stvari nehala — ob spod- nji Mariel.

Tudi zadeva z odstavljenim kalifom ni v ojačenje turške diplomatske pozicije. Kajti marsikje v Evropi so imeli obzire do Turkov ravno iz bojazni za posledice, ki bi jih mogla imeti preagresivna protiturška akcija za muslimanski svet, ki se nahaja v kolonijah evropskih držav. Precejšen del te obzirnosti bo mogel sedaj odpasti, kajti stari kalif predstavlja vendarle večjo avtoriteto nego novoizvoljeni protikandidat. Pač niso brez preudarke Angleži odpeljali odstavljenega naslednika Mohameda avgusta in

ga naslednika Mohamedovega iz Carigrada na Malto; v škodo jim ta prevoz prav gotovo ne bo. — Priznanje novega kalifa si bo moral Angora odkupiti s primernimi protikoncesijami.

Nesporazumljenje

Slavnega švicarskega kirurga Cezarja Roux iz Lausanne so poklicali na težko operacijo v Pariz. Ko stopi v predsobo bolnikovo, ga potrka domači zdravnik po rameni in mu zaupno reče:

— Vsakemu pol, — češ, veliko
računaj in daj meni polovico.

Domači zdravniki v bogatih rodbinah imajo letno plačo in zahteva po polovici honorarja je sedva nesramna. — Roux si misli: — Dobro, boš videl, koliko boš dobil. — Opomniti moramo, da plačajo take zdravnike, še če jih oddaleč pokličejo, vselej po tisočakih in da je domači zdravnik pričakoval veliko nagrado. Nemalo se torej začudijo bolnikovi sorodniki, ko jim po srečno uspeли operaciji poda Roux račun: Potni stroški in deset frankov za delo. Vsi veseli mu plačajo neprimerno nizko svoto. Še bolj se je pa čudil domači zdravnik, ko mu v predsobi stisne Roux pet frankov v roko in mu reče: — Vsakemu pol!

Vsak polovico sta dobila tudi druga dva. Sultan Murad III. je imel dvornega norea, ki si je vsako jutro pri vstopu v vladarjevo sobo smel izprositi kako usluga. Navadno je prosil za denarna pomoč. Nekoč pa ne poprosi za sto cekinov, kakor sicer, temveč za sto udareev po podplatih. Sultan mu je takoj ustregel; ob velikem vpitju in jadikovanju so mu jih našteli že petdeset, ko zakriči: —

Dosti je, ne maram več.
— Kako to? — vpraša sultan.
Šaljivec reče: — Danes zjutraj
je prišel vrater k meni in me je
prosil, naj mu odstopim polovico
današnje nagrade. Obljubil sem
mu in prosim, naštejte jih sedaj
in nisam potdanes.

Vratar jih je dobil, morec pa ravnotolike cekinov za prestane boleznine.

Napram enotnemu nastopu veke in male antante in njih trantov bodo z zgolj diplomatim orožjem Turki malo opravili. Preostane le še pretnja z Rujo. V tem oziru pa je mnogo več hrupa o nedolžni stvari.aj bi mogla moskoška vlada plomatsko nuditi Angori. tega s ne vemo, zlasti ne po izkušnji.

vropi se ustrašijo diplomatov, ako čutijo za njimi primerno mado topov in bajonetov, ker temi Rusija ne more strašiti Evrope, tudi njeni diplomati ne bodo delali preveč strahu. Zdi se, da je za angorske paše precej vseeno, ali pridejo sovjetski delegati malo preje ali kasneje; znatno jše pomoči ne morejo prinesti.

Da bi se Kemal paša odločil iz-
ova apelirati na orožje in to ne
upram madi Grčiji, nego na-
am balkanskim državam in ve-
ki antanti obenem, tega ni pri-
kovati. Res da se nikjer v Ev-
ropi ne bi zlepa radi podali v ro-
kav s kemalisti, toda tudi An-
atola se ne more večno vojskova-
ti. Saj se nahaja Anatolija v voj-
nem stanju že od leta 1912, torej
č manj kot deset let, z le krat-
imi presledki. S posebnim na-
lušenjem tudi tam ne služijo
šam in z vojno opremo in oskr-
bo gotovo ni najlepše urejeno.—
oustiti se torej v borbo z Evro-
pi, bi pomenilo vseeno nekaj
vugega nego je bil posel z demo-
kratiko, kar je vseeno dobro.

lizirano grško vojsko. Doseda-
e zadržanje Kemala nam priča
on dobro ve, do kolike mere
ne napeti lok. Saj uspehi, ki jih
dosegel doslej, pomenijo že za-
sti lep kos zmage.

Pričakovati nam je tedaj, da
pogajanja v Lausanne ne bodo
vključila povsem po godu dele-
tom iz Angore. Mnoge svoje
hteve bodo morali bržkone upo-
biti le kot orožje za primerne
necesije.

Nesporazumljenje.

Znameniti pesnik Alfred Tennyson je bival s svojim prijateljem profesorjem Lushingtonom v času v Rouenu na Francoskem. Ko sta se nekoč izprehajala, je prišla Tennysonu dobra misel in hitela sta domov; pesnik je odgovoril, da je želel delati. Profesorju se pa ni ljubilo sedeti doma, zato odide in naroči služab-

Molityveniki

Bog med nami, v platno vezano	1
Čašna paša, v platno vezano ..	1
Osija popelna, v platno vezano	1
Moja za Kristusom, v platno ve- zano	1
Marija Varkinja:	.
v platno vezano	1
v usnje vezano	1
Rajski glosovi:	.
v platno vezano	1
v kost vezano	1
v usnje vezano	1
veta Ura, S poseljanimi debetlumi črkami.	.
v platno vezano	1
Srbi za duše:	.
v platno vezano	1

Poučne knjige:

Abečednik nemški	3
Angleščina brez učitelja	3
Anglo-slovenski slovar	3
(Dr. Kern)	3
Angeljski, služba ali nauk kako naj se k sv. maši streže	3
Cirilice. Navodili za čitanje in pi- šanje srbsčine v cirilici	3
časopisstvo. Praktična knjiga za naše gospodinje.	3
Trdo vezano	1
Broširano	1
ovedoreja	1
Hitri računar	1
'ugoslavija. Zemljepisni pregled	1
Knjiga o lepem vedenju,	1
Trdo vezano	1
Katekizem, veliki ('Zabret')	1
Kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom	1
Knjiga o dostenjnom vedenju ..	1
Sladeničem. Spisal A. B. Jeglič.	1
2. zvezek	1
Mlekarstvo s črticami za živi- norejo	1
Naučni za hišo in dom. Koristna knjiga za vsako hišo	1
Broširano	1

Brosirano
Nemško-ngleški tolmač
Nemško-slovenski slovar
(Bartol Janežič)
Največji spisovnik ljubavnih piev
Nemščina brez učitelja
1. del
2. del
'ravila za oliko
Perutninar
1. letnik
2. letnik
3. letnik
Praktični računar
Kočni slovensko in slovensko angleški slovar
Slošno knjigovodstvo. 1 in 2 del \$
Slovensko-italijanski in Italj. slov. slovar
Slovensko-ngleški in angleško slovenski slovar, trdo vezan
Slovensko-nemški in nemško slovenški slovar

Razne povesti in

romani

Amerika in Amerikanec, trd. vez.
Andrejt Hofer
Beneška vedeževalka
Belgrajski Biser
Burke in porečnosti
Beli rojaki, trdo vezano
Boy, roman, trdo vezano
Božja pot na Bledu
Božja pot na Šmarno Goro
Balkanska Turška vojska
Cvetke
Ciganova osvetla
Čas je zlate
Cvetina Borograjska
Doli z otrojem
Dve slike — Njiva, Starka —

(Meško)
Dolga roka
Devica Orleanska
Deteljica
Im in svet. Letnik 1908
Juhovni Boj
Elizabeta
Fran Baron Trenk
Fra Diavolo
Gozdovnik (2 zvezka)
Golem roman
Grešnik Lenard. (Ivan Cankar)
Gočevski katekizem

Gruda umira
Hedvika
Iumoreske, Grotenske in Satire zbrani spisi. (Dolpac.)
Ios. Juričić spisi
. zv. Cvet in sad. Hči mestnega sednika. Broširano
Trdo vezano
5. zv. Šešenov sin. Sia književna cesarja itd. Broširano
Trdo vezano
6. zv. Dr. Zobec, roman. Tegum- . er, tragedija v 5. dejanjih. Broširano

Trilo vezano
Kralj Matjaž
Kmečke povesti, trdo vezane. Vsebuje 7 povesti
Kraljica Mučenica, trdo vezane

Knjigarna "Glas Naroda" ::

"GLAS NARODA"
(Slovenic Publishing Company)
82 Cortlandt St., New York

Rad. Peterlin-Petruška:

Potovanje treh kraljev.

(Iz otroških spominov.)

Nekega zimskega popoldneva po šolskem pouku me povabi Gričev Lojze, moj sošolec iz tretjega razreda, na tihem k sebi na dom. Po njegovem licu sem spoznal, da gre za nekaj posebnega, vavnega, in mohče sem šel z njim.

Tam je bilo zbranih že več oseb: še trije učenci iz četrtega razreda in Papež, trideset do štirideset letninar orjaške postave. In ta mi je pojasnil vso stvar.

"Blizajo se prazniki; kakor veš pridejo tudi letos sveti trije kralji. Letos jih bom vodil jaz. Če si zadovoljen, boš kralj Miha. Samo vzbledeti ne smeš tega nikomur, a molčati moraš, kakor da si mutast."

Veselja so se mi zaškrile oči, bil sem zadovoljen in ponosen sem se vračal domov.

Drugo jutro sem dobil ulogu kralja Mihe in v enem dnevu sem jo znaš domov.

Vsek večer smo se zbirali na Lojetovem stanovanju in se vadili. Papež nas je razstavil po sobi. Na eni strani sem stal jaz, med nasproti v drugem kotu kralja Gašper in Boltažar, med nami na desno od mene angel Gabriel, na levo kralj Herodež, zadaj pri vratih pa zvezdonoša Lotrič.

"Začinit!" je zapovedal Papež.

In začeli smo. Mi trije kralji, obrnjeni drug proti drugemu, smo se globoko priklonili in si šli na sproti. Ko smo se srečali, jaz med Gašperjem in Boltažarjem, smo se zopet priklonili in šli dalje do tam, kjer je stala prej ena nasprotnih strank, se obrnili na mestu, poklonili in nadaljevali svojo pot kakor prej toliko časa, dokler nismo odpeli počasi in glasno, v taktu naših korakov tehle vrstic:

Prišli smo mi
trije kralji;
kralj;
Gašper, Miha in Boltažar.
Prinesli smo
en darek zlat;
en darek zlat:
mimo, kadilo in čisto zlato.
Mi Jezusu darujemo,
mi Jezusa blagrujemo,
tega kralja nebeskega,
tega kralja nebeskega.

Potom smo se postavili na svoja pravota mesta in kralj Herodež nas je izpravševal po vrsti:

"Kraljeva visokost, odkod ste vi doma?"

In odgovarjali smo drug za drugim: "Mi smo tam doma, kjer solnce gor gre!" ali "Mi smo tam doma, kjer solnce dol gre!" ali pa "Mi smo tam doma, kjer solnce opoldne stoji!"

Dalje nas je Herodež vprašal, kako da smo zvedeli, da je Zvezda rojen, in eden izmed nas mu je povedal, da smo videli na nebu zvezdo, kakor je bilo preročeno. In vselej, ko je kdo omenil zvezdo, se je Lotrič pri vratih zdramil in pomolišči namente zvezde svojo debelo roko kvišku.

Nato nam je Herodež razložil, da je on kralj judejski, da tudi on želi Jezusa videti, zato "idite in isčite Ga in kę Ga najdete, pridite povedati meni, da tudi jaz grem in Ga molim!"

Tedaj pa se je oglasil angel Gabriel in nas svaril pred Herodežom, ki nosi Jezusa moliti, ampak Ga le umoriti. "Pa ne bojte se Herodeža! Zvezda — zvezdonoša Lotrič pri vratih pomoli kvišku roko — zvezda, ki vas je vodila do sem, in se je skrila, ta zvezda se vam zoper prisika v vas popelje po drugi poti domov." In angel je zavplil: "Zvezda, prikazi se!" in nad glavami se je pokazala debela kosmatra roka...

Po par izkušnjah smo bili tako dobro izsolani, da smo se popolnoma vzdolili v svoje uloge in se cutili v resnici za kralje. Papež je bil z nami čisto zadovoljen, kupil nam je — na naš račun — seve — blago za kraljeva oblačila in papir in zlato peno za krome, žezla in angeliske perutnice. Oblike nam je sešila Griljeva mati, krome in žezla in perutnice pa smo pod nadzorstvom Papeža naredili sami. Tudi zvezdonoša Lotrič je dobil svoje insignije. Na metlišče je bil nasajen obroč ročnega rešeta, na običi straneh je bil nalimjan nanj v olje namočen list belega papirja, na katerem so bile naslikane zvezde, mesec in solnce in dolga rdeča repatice. Zgoraj je imel obroč odprtino, skozi katero se je po potrebi začigala luč, ki je v temi knjizni razsvetljala vse nebeske ozvezdje na prosojenem papirju. Angel Gabriel je dobil razen petnajst tudi dolgo, brido vojakolike, a šele v tretji smo potrknali na

SPLOŠNO ZANIMANJE ZA ELLIS ISLAND.

Pritožbe o razmerah na priseljeniškem otoku Ellis Islandu, postajajo vsak dan bolj številne. Pred kratkim sta se podala tja delavski tajnik James J. Davis (na levem) ter angleški poslanik Sir Aueland Geddes, da se na tenu mestu prepričata o resničnem stanju. Po obisku sta se oba pohvalno izrazila o tamnočnih razmerah. To je umetno. Tisti dan so imeli priseljene dobro hrano in dobro stanovanje, ko sta pa gosta odšla, je bilo vse po starini navadi.

Preosnova Ruske armade.

Svetovna vojna je ustvarila milijonske armade, kakršnih ni poznalo do tedaj zgodovina. Rusko-japonska vojna in poznej balkanska vojna sta bili predhodnici v novi vojni metodici, ki obstaja v popolni raztegnitvi fronte. Že v balkanski vojni smo imeli stotkilometrsko fronto zdrževali vse balkanskih armad proti turški in morda je ravno ta bojna metoda mnogo pripomogla, da so bili Turki v razmeroma kratkem času porazeni in zapadeni do Cataldže.

Ob izbruhu svetovne vojne, ki se je začel s silovitim pohodom generala Klucka v Belgijo in na Francosko, se je zdele, da bo ena odločilna bitka odločila usodo ene ali druge sovražne armade. — General von Kluck je drel s svojo armado naprej ter prispeval do vrat Pariza, toda francoska vojska se je nepristano umikala do Marne, kjer se je postavila po robu Nemcem. Prišlo je do znane bitke, v kateri so bili Nemci premagani in so bili prisiljeni se umikati. In tedaj se je začela zanimiva igra med prodiralcem in u-

mikalem. General Joffre je skušal izrabiti svojo zmago z obkolitvijo umikajočih se nemških čet, zato je pošiljal konjenico in avtomobile proti severu, da bi prišel Nemcem za hrbot, toda ti so pravčasno dobili pomoč ter postavili na podaljšani fronti nove moči ter od svoje strani poskušali objeti severno krilo francoske armade. Sedaj je Joffre ponovno podaljšal fronto vedno in upanju, da se mu posreči obkoliti sovražnika; toda Nemci so tudi to pot preprečili namere generala Joffreja. In tako sta se obe nasprotniki lovila drug druga, ne da bi prišlo do kakrške odločilnega spopada, dokler nista obe armade prišli do morja blizu Ostende. In obe fronti sta se ustalili, prispevali do takozvane šteječe vojne. Isto se je polagona izvršilo na ostalih frontah evropskih bojišč. Nato so se začela tista znana prebijanja fronte, v čemer so bili Nemci mojstri. S to metodo — princip je sicer star, Epaminondas je leta 371 pri Leuktri premagal do tedaj nepremagljive spartanske želesne vrste na tančin, da je na svojem levem krilu zbral vse sile ter udaril na nasprotnika, ki se ni nadejal takemoci, in ga premagal. Epaminondas se torej pripisuje iznajdba tega takozvanega "pozavnega reda" — se je posrečilo Nemcem pobiti in zmagati ruske armade, kar je dovedlo do revolucije proti carju in njegovim vladim, ki sta v veliki meri odgovorna za ruske poraze. Kerenskijeva vlada je sicer skušala organizirati vojaški odpor na frontah, toda moč ruske vojske je bila zlomljena v hrbitenici. Poleg tega je že bila boljševiška agitacija, ki je zadalni ruski vojaški organizaciji smrtni udarec.

In septemberu lanskega leta je boljševiška vlada sprejela zakon in izdala dekret, s katerim se zopet uvaja splošna vojaška dolžnost na Rusku. Po tem dekreту so podvrženi splošni vojaški službi na morju, na suhem in v zraku vsi državljanji. Po končani prezenčni službi stopijo v rezervo, ki traja do 40 leta. Nepreskrbljene družine prejemajo podporo za časa vojaškega službovanja vzdruževalja družine. Pripuščeni so tudi prostovoljci v vojaško službovanje; tudi inozemci morejo vstopiti, ako izrazijo željo, da se hočejo boriti v boljševiški armadi za ohranitev revolucionarnih pridobitev.

S tem dekretom je prenehala obstojati rdeča armada, armada kmetov in delavcev. Sovjetska Rusija je s tem činom postavila svojo vojsko na čisto drugo podlago, to se pravi po vzoru zapadnoevropskih držav. Gotovo se bo moč ruske vojske povečala in na novo oborožena in vojaško organizirana Rusija bo zamogla svoje politične težnje v Evropi in Aziji opirati na svojo oboroženo silo.

S preobrazovanjem ruske armade je skoraj zaključen takozvani umik komunizma, to se pravi nepravilni komunistični dogme so tudi v militarizmu slab obnašanje, sovjetska Rusija stopa s svojo vojaško organizacijo po stopinjah ostalega sveta. Gospodarsko zbljanje z zapadom se more izvršiti le z gospodarskimi reformami. To se je zgodilo. Rusija ni danes komunistična kakor edino po idejah Šekstherikovih voditeljev, socialistom se ni dejstvil nikjer.

Boljševiki so zmagali v Petrogradi in Moski svoje nasprotnike z nekaterimi letniškimi polki toda takrat je bila Rusija faktično brez armade. Boljševiško gibanje se je po bliksotivu razširilo po celi ruski zemlji, toda to gibanje je obstajalo v razdržanju in plenjenju. Mužiki so se polasti s tem, da so skopili ali pomorili gospoda. Odpora ni bilo skoraj nobenega, zato kaj silne vojaške množice so se na Trockijev učenje načrnat razširili ter se pospešile padec stare autoritete.

Nastala je anarhija po vesoljni Rusiji, da se je zdele, da je ni si poznali težave.

Eden je toliko vreden kot drugi.

9. oktobra 1744. si je priboril pruski general Ziethen prehod čez Vltavo. Padel je med drugimi tudi pl. Wedell, ljubljene Friderika Velikega. Ta je klical: — Kje je Wedell? Kje je moj ljubi Wedell?

Neki poročnik z zdrobljeno nogo se sklonil in pravil: — Veličanstvo, tukaj ležijo sami Wedelli, eden tako hraber kot drugi.

Hvala vam, dali ste mi dober nauk. Kako se piše?

— Hohendorff.

— Se enkrat se vam zahvalim. Ko boste ozdravili, oglasti se pri meni, ne bom pozabil vaših besed. Eden je toliko vreden kot drugi.

le v domači zemlji, ki bi napravila red. In že so se iztegale grabežljive roke zapada po rodovitnih in bogatih russkih zemljah, misleč da Rusije ni več.

Toda boljševiki so se dobro zavedali nevarnosti amarhije in so tudi vedeli, da brez armade pridejo po vse. Nujnost obrazovanja nove armade se je kazala posebno v sledi vstajanja protirevolucionarjev. In tedaj je začel Trockij polagona organizirati takozvano rdečo armado. Po geslu "vojaški in delavski sovjeti" so formirale prve rdeče čete, ki so si volele same svoje poveljnike, ki pa niso imeli nikake moči in ki so bili tudi nestalni, zato so mogli ovredi neljubega komandanata. Na podlagi teh vojaških sovjetov se je pričela graditi nova armada, ki je izpočetka sestojala iz samih prostovoljev. To pozneje, ko je Kolčak pričel s svojo ofenzivo od vzhoda in resno ogrožal boljševiško vladavino, so moral boljševiki znatno povečati svoje vojaške kontingente. To so dosegli deloma s silno propagando, deloma z nasilnim povečanjem in novacem, tako da so iz inozemstva poslali potomštvo.

Amerikanci so tekom zadnjega fiskalnega leta poslali potom potom Money Orders skoraj 14 milijonov dolarjev ljudem v inozemstvu.

Poštne denarne nakaznice iz inozemstva v Združene države so po značilne v isti dobi skupaj četrti in pol milijonov dolarjev; radi tege so Amerikanci poslali v inozemstvo potom poštne nakaznice četrti in pol milijonov dolarjev več kot so iz inozemstva prejeli.

Največ denarja je bilo poslano v Angleško, namreč čez šest milijonov, na to prihaja Japonsko in potem Mehika.

Amerika nima pogodbe glede denarnih nakaznic z vsemi državami. Tako n. pr. ni mogoče poslati denarja v Jugoslavijo potom poštne Money Order, niti iz Jugoslavije v Ameriko. Isto velja glede Avstrije, Nemčije, Grške, Portugalske itd.

Cenjenim narodnikom "Glas Naroda" v državi Ohio naznajamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Oglasil naj se mi moj prijatelj FRANK ZADEL, doma iz Jersey st. 64 pri St. Petru na Krasu. Pred par meseci se je nahajjal v Ruthsdale, Westmoreland County, Pa. Tja sem mu pisal, pa ni nobenega odgovora. Zato ga prosim, da mi pošlje svoj nazeten naslov. — Anton Zadel, 1322 Gillon St. Rear, Pittsburgh, Pa. (3-9-1)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem značenjem in prijateljem širom Amerike žalostno vest, da je po večletni proletarski bolezni za vedno zafinila svoje oči moja ljubljena soprga

MARY BELE

v starosti 40 let. Doma je bila iz Meniške vasi, fare Toplice, Dolensko. Pogreb se je vršil iz hiše žalostni zastoni, ali pište nam.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

Poštne nakaznice v inozemstvo.

Amerikanci so tekom zadnjega fiskalnega leta poslali potom potom Money Orders skoraj 14 milijonov dolarjev ljudem v inozemstvu.

Poštne denarne nakaznice iz inozemstva v Združene države so po značilne v isti dobi skupaj četrti in pol milijonov dolarjev; radi tege so Amerikanci poslali v inozemstvo potom poštne nakaznice četrti in pol milijonov dolarjev več kot so iz inozemstva prejeli.

Največ denarja je bilo poslano v Angleško, namreč čez šest milijonov, na to prihaja Japonsko in potem Mehika.

John Bele, žaljuči soprog. (3-4-1)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim narodnikom "Glas Naroda" v državi Ohio naznajamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati nazivino za naš list, zatorz prosimo rojake, da mu bodo kolikor ugočo naklonjen.

Slovenic Publishing Co.

Velika Blaznikova Pratika

(s tremi mlatiti.)

Očna s poštino ...	20c
25 pratik	\$3.75
50 pratik	6.50
100 pratik	12.00

Slovenic Publishing Co.

82 Cortland Street New York

z Dobe se tuji pri zastopnikih

Glas Naroda.

Suhu grozje in drugi sadeži.

Cipar, najboljše grozje, zelo debele jagode

KAPITAN BLOOD

NJEGOVA ODIŠEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

88

(Nadaljevanje.)

Zemljeprisno in strategično je to mesto skrajno čudno. Na iztoku in severu je obdano od gršev in na južni strani se odpirata dva zaliva, katerima se lahko približajo ladije v normalnem času. Uhod v zunanjem zalivu, ki predstavlja laguno, široko nekako tri milje, nosi ime Boca Chica ali Mala usta in ta uhod brani mogočen fort. Dolg pas gostega lesa na zapadni strani posluje kot naraven lomilec valov in kakor hitro se približamo notranjem pristanišču, zapazimo nadaljnji pas gozda. Kakor hitro se konča ta pas, se zoži vhod v notranje pristanišče, ki je na ta način popolnoma zavarovan. Nadaljni fort brani to ozino. Iztočno in severno od Cartagene se steza visoka ravnina, katere nam ni treba upoštevati. Zapadna in severozapadna stran Cartagene, ki je drugače tako dobro zavarovana, pa meji direktno na morje. Mesto stoji nekako pol milje proč od brega in obdaja ga močno zidovje. Te zunanosti pa so skrajno varljive ter so premotile tudi M. de Rivarola, ko je napravil svoj náčrt.

Naloga kapitana Blooda je bila pojasniti težkoč, ko je ga M. de Rivarol informiral, da bo imel čast otvoriti napad s svojimi bukanirji.

Kapitan Blood se je sardonisko nasmehnil, ko je izvedel, kakšna čast je bila določena njegovim ljudem. Bilo je natanko to, kar je pričakoval. Za njega in njegove bukairje nevarnosti, za M. de Rivarola pa čast, slava ter dobiček podjetja.

To je čast, katero moram odkloniti, — je rekel povsem bladro.

Wolverstone je nekaj zamrmljal in Hagthorpe je prikimal Ybergville, ki je prav kot Blood sam zaničeval svojega plemenitega rojaka, ni nikdar omahoval niti za trenutek v svoji vernoosti do kapitana Blooda. Francoski častniki, šest po številu, so zrli s presečenjem na bukanirskega voditelja in baronu so švigate strele iz oči.

— Kaj? Vi odklanjate to? Vi se nočete pokoriti poveljem?

— Misil sem, gospod baron, da ste nas pozvali na posvetovanje, da določimo metode, katerih naj se poslužimo.

— Potem ste slabo razumeli, gospod kapitan. Vi ste tukaj, da sprejmete povelja. Jaz sem že napravil náčrt. Upam, da ste me razumeli.

— Dobro sem vas razumel, — se je smejal Blood. — Ne da b' dal časa baronu za jasen odgovor, je nadaljeval:

— Vi pravite, da ste napravili svoj náčrt in da ste se odločili Vaš náčrt pa ne obstaja v ničem drugem kot v želji, da uničite moje bukanirje in izpremenili ga boste, kakor hitro vam pomorda. Mesto Cartagena je precej ranljivo na severni strani, odprt proti morju. Vprašajte samo sebe, gospod baron, zakaj so se Španci, ki so zgradili to mesto, v tako veliki meri prizadevali utrditi ga na jugu, dočim ga je mogoče na takoj lahko način napasti s severne strani.

M. de Rivarol je molčal.

— Španci, — je nadaljeval Peter Blood, — niso taki bedaki kot si jih predstavljate. Povedati vami hočem, gospoda, da sem pred dveini leti pregledal Cartageno, predno sem nameraval napaditi nanjo. Prisel sem tjakaj s par prijateljskimi Indijanci, sam prebolezen v Indijane ter preživel cel tened v mestu, kjer sem pregledal vseh dohode. Na morski strani, ki izgleda tako mična, vabljava za napad, je plitvo vodovje, na razdaljo za približno pol milje in ta plitvina, — zagotavljam vam, — je taka, da ne more priti nobena ladja v pristan, ne da bi bila izpostavljena obstrelovjanju. Nobena ladja se ne more približati bregu na manjšo razdaljo kot tri četrtine milje.

— Mi bomo vendar izkrali svoje ljudi s piravgami in odprtimi čolni, — je vzklknil neki častnik, ki je že postal nestren.

— V najbolj mirni seziji leta bi valovje preprečilo vsako takoperacijo. Pomisliti morate tudi, da bi ne mogle kriti ladje s svojimi topovi takega izkreanja. Izkreevalni oddelki bi bili v nevarnosti pred svojo lastno artillerijo.

— Ce bo izvršen napad zvečer, kot predlagam jaz, ne bo treba nikakega kritja. Izkreati se morate, še predno bodo vedeli Španci, kaj domnevate.

— Vi domnevate, da je Cartagena mesto slepcev, a še v sedanjem trenutku zrejo na nas ter se vprašujejo, kdo da smo in kaj da nameravamo.

— Če pa domnevajo, da so varni na severni strani, kot pravite, je vzkliknil baron nestrenpo, — jih bo ta zavest pomirila.

— Mogoče. Moje mnenje pa je, da bo vsak poskus napada s te strani obsojen na izjavljenje, ker je narava proti temu.

— Kljub temu pa bomo poskusili, — je izjavil trdovratni baron.

— Jaz se ne bom nikdar pokoril povelji svojih častnikov.

— Če hočete storiti to, kar nameravate, ste gotovo edini človek, ki ima polnomoč ter oblast za to. Rečem pa vam, da ne bom povedel svojih ljudi v nevarnosti, ki nimajo nobenega haska.

— In ē vam zaukažem... — je pripelj baron. Blood pa ga je prekinil brez vseh ceremonij.

— Gospod baron, ko nas je najel M. de Cussy, smo bili mnenja, da boste upoštevali naše izkušnje v tem načinu vojevanja. Dal sem vam na razpolago vse, kar vam in kar sem doživel v tem oziru. Pripomniti hočem le to, da sem opustil svoj lastni náčrt, do vprizorn pogon na Cartageno, ker nisem imel ob onem času zadostno sil za tako podjetje. Sila, kateri poveljuje sedaj vi, pa je zadostna v ta namen. Španci bodo seveda vedeli, kaj nameravamo ter bodo ob pravem času odstranili svoje zaklade. Povsem naravno je vsled tega, da jih moramo presenetiti.

Peter Blood je skomignil z rameni.

— Seveda, če je to le navaden piratski napad, je pleš glavni razlog. Tak namen sem imel jaz. Če pa hočete ponižati ponos Špance ter razviti še enkrat zastavo Francije na njene forte, vas ne sme brigati izguba par miljonov.

M. de Rivarol se je ugriznil v ustnice. S strahom je zrl na tega bukanirja, ki mu je direktno ukazoval.

— In ē vam ukažem jaz, — da morate vprizoriti ta poskus! Odgovorite mi, monsieur, ter mi enkrat za vselej povejte, kakšna je cela ta stvar in kolik povejte tej skupščnosti.

— Meni se prav dozdeva, da ste postali nadležni, gospod baron, — je rekel kapitan Blood.

Obrnil se je proti M. de Cussy-ju, ki je sedel na svojem stolu, v skrajni zadregi.

(Dalej prihodnj.)

Pisateljica.

— Gospa Maurina želi govoriti z vami.

— Vraga! Maurina! Naj za hipec potpri... samo za hipec... Uredil sem si obliko, si preu zrealom popravil ovratnico se iznova počesal ter ji šel naproti. Pravzaprav: tekel sem ji naproti.

— Oprostite, da nadlegujem... Pred mano je stala postarna žena majhne rasti, revno oblečena. Vse je viselo na njej, njena lica prav tako kakor njena oblačila.

Smehljal sem se, ona tudi.

— Maurina.

— Pardon, bržčas mati Ana Nikolajevne...

Nasmehnila se je že žalostno: — Ne, jaz sem Ana Nikolajevna Maurina, pisateljica povesti, ki ste jih priobhili.

— Ali — dovolite! Kako je to mogoče? Saj vendar poznam Ano Nikolajevno...

— Res? To rjavolasko? Ona ni bila nikoli Ana Nikolajevna... To je bila le... prevara. Nikar se ne jezite. Poslušajte...

Bila je v zadregi. Solze so je stale v očeh.

— Saj dovolite, da sedem?

— Seveda, o... prosim... oprostite, da nisem sam...

— Nič ne de. Dovolite, da var povem... In nikar ne bodite hr... Tiste povesti sem napisala jaz... Želela sem, da bi bila tiskana. Ne toliko zaradi honorarja — ne. Čutila sem v sebi nekaj, čemer sem moral pripovedati. Marsikaj sem doživila, marsikaj prestala in razmišljala. Pisati sem moralna. Napisala sem tretji pri povesti in jih nesla trem uredništvtom. Morda so bile dobri, morda tudi ne. Jaz ne vem. Toda... čitali jih niso. Ena izmed teh povesti je bila tudi pri vam. Prišla sem parkrat, a vselej so mi rekli, da ne utegnete. Čez teden dni pridite zopet. Končno mi je vaš tajnik rokopis vrnji. — Neporabno. — Oprostite, toda rokopisa sploh niste čitali.

— Oprostite, čemu čez teden dni... Zagotovljjam vas, motite se...

— Pa niste hudi name?

— Prosim, pridite čez tri dni.

Vaša povest prečitam v treh dneh. Klamjam se. Priporočam se...

— Morda bi bila vendar bolje, da pride šele...

— Milostiva, ponavljam: vaša povest prečitam v treh dneh. Klanjam se. Priporočam se...

Tri dni nato mi je izročil tajnik sledječe pismo:

— Saj sem vam takoj rekla, da je bolje, če pride čez teden dni. Ne jezite se! Pridem torej čez teden dni zopet. Vam najvdanjeja Maurina.

— Ta nadležnost! Vrag jo vzemi! Povest bi bil moral vendar čitati, a sem manj pozabil!

Razni dogodki so prišli nato vmes. Saj se niti ne spominjam, taj vse je bilo. Dogodki na Daljnem vzhodu, slaba letina po notranjih gubernijah — skratka dogodki, na katere ne reagirati, je za žurnalista nemogoče.

— Kasnejše je ta povest ven den izlaša pri vas, — je nadaljevala.

— Izmislila sem si namreč nekaj. ... morda je bilo to graje vredno... morda je bila ta misel grda... ž manovred je stalovalo mlado dekle, guvernatova brez službe, a izredne lepote. Ona je bila, ki ji hodila k vam kot Ana Nikolajevna Maurina, in...

— Aprostite, Maurina piše zdaj vaš list?

— Ah, mar jo poznate? Kaj je, srčkan biser!

— Res?

— Piše ljubko, silno ljubko. — Seveda, res nekolič žens. In

— Skratka: Maurina je bila vendar čitati, a sem manj pozabil!

— Če hočete storiti to, kar nameravate, ste gotovo edini človek, ki ima polnomoč ter oblast za to. Rečem pa vam, da ne bom povedel svojih ljudi v nevarnosti, ki nimajo nobenega haska.

— In ē vam zaukažem... — je pripelj baron. Blood pa ga je prekinil brez vseh ceremonij.

— Gospod baron, ko nas je najel M. de Cussy, smo bili mnenja, da boste upoštevali naše izkušnje v tem načinu vojevanja.

Dal sem vam na razpolago vse, kar vam in kar sem doživel v tem oziru. Pripomniti hočem le to, da sem opustil svoj lastni náčrt, do vprizorn pogon na Cartageno, ker nisem imel ob onem času zadostno sil za tako podjetje. Sila, kateri poveljuje sedaj vi, pa je zadostna v ta namen. Španci bodo seveda vedeli, kaj nameravamo ter bodo ob pravem času odstranili svoje zaklade. Povsem naravno je vsled tega, da jih moramo presenetiti.

Peter Blood je skomignil z rameni.

— Seveda, če je to le navaden piratski napad, je pleš glavni razlog. Tak namen sem imel jaz. Če pa hočete ponižati ponos Špance ter razviti še enkrat zastavo Francije na njene forte, vas ne sme brigati izguba par milijonov.

M. de Rivarol se je ugriznil v ustnice. S strahom je zrl na tega bukanirja, ki mu je direktno ukazoval.

— In ē vam ukažem jaz, — da morate vprizoriti ta poskus! Odgovorite mi, monsieur, ter mi enkrat za vselej povejte, kakšna je cela ta stvar in kolik povejte tej skupščnosti.

— Meni se prav dozdeva, da ste postali nadležni, gospod baron, — je rekel kapitan Blood.

Obrnil se je proti M. de Cussy-ju, ki je sedel na svojem stolu, v skrajni zadregi.

(Dalej prihodnj.)

Royal Mail

Vnaprej plačane vožnje.

Uradite sedaj, da boste dobili svoje sorodnike v Združenem države poštu ROYAL MAIL.

Poslovna postroba za jugoslovanske potnike: izbrana hrana in čiste kabine za vsakega

VELIKI PROSTORI, HITRI PARNIKI VEČKRATNA ODPLUTJA

ORDUNA ORCA OHIO

pisarna za potovanje iz vseh evropskih delcev.

PLATE po knjižico. Vprašajte za nadaljnje podrobnosti pri

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

SANDERSON & SONS, Inc., Agents

117 W. Washington St., Chicago

28 Broadway New York

■ pri kateremkoli potniškem agentu

VABILLO.

Vabimo vse Slovence v New York in okolici na predpustno

zabavo in igro, katero prireduje društvo sv. Frančiška št. 46 KSKJ.

v nedeljo dne 14. januarja na 62

St. Mark's Place, New York City.

Vspored je sledenje: 1. Sveta Slov.

godba: koračnica; 2. sveta Slov.

godba: valček; 3. igra "Urinošec".

Po igri prostota zabava in ples.

Pričetek ob 5. uri popoldne.